

EPIDEMIOLOĢIJAS BIĻETENS

Valsts aģentūra
Sabiedrības veselības aģentūra

Reģ. Nr.90000052976
Klijānu ielā 7, Rīga, LV-1012
Tālrunis: 7081510, fakss: 7339006

Nr. 14 (972)

2007. gada 6.martā

Pārskats par saslimstību ar akūtām augšējo elpceļu infekcijām (AAEI) un gripu* 2007. gada 9. nedēļā Latvijā

		5.	6.	7.	8.	9.	Salīdzinot 9.ned. ar iepriekšējo nedēļu (%)
AAEI	Kopā	1852,9	1926,4	2105,3	2395,6	2597,1	7,8
	0-4	5668,1	5562,5	5892,4	6855,8	6572,1	-4,3
	5-14	4485,7	4729,4	5223,2	5896,5	6672,4	11,6
	15-64	1097,0	1155,4	1279,2	1446,8	1597,8	9,4
	65>	660,0	717,3	736,3	854,6	930,9	8,2
Gripa	Kopā	0,5	31,9	152,6	634,7	932,9	32,0
	0-4	0,0	33,0	224,3	1088,7	1286,7	15,4
	5-14	0,0	99,4	365,5	1426,8	2074,5	31,2
	15-64	0,7	22,3	119,6	494,6	774,9	36,2
	65>	0,0	3,8	38,2	198,4	236,5	16,1
Pneimonijas	Kopā	16,2	17,1	30,5	50,9	54,6	6,9
	0-4	46,2	26,4	59,4	105,6	138,6	23,8
	5-14	16,0	22,4	41,7	112,2	96,2	-16,7
	15-64	15,3	16,7	24,3	38,3	40,3	5,1
	65>	3,8	7,6	34,3	15,3	34,3	55,5

*pēc SVA filiāļu sniegtajiem datiem par **virusoloģiski neapstiprinātiem** saslimšanas gadījumiem uz 100 000 iedzīvotājiem.

Saskaņā ar monitoringā iesaistīto ambulatoro ārstniecības iestāžu datiem 2006.-2007.gada monitoringa 9.nedēļā gripas epidēmiskā aktivitāte pieauga gandrīz visās filiāļu apkalpojamās monitoringa teritorijās. Vidējā saslimstība valstī ir 932,9 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem, kas 9 reizes pārsniedz epidēmisko sliekšni (100 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem) un vairāk nekā 2 reizes pārsniedz pagājušās sezonas maksimālo rādītāju (456,3 uz 100 000 iedzīvotājiem).

Saslimstība ar pārējām AAEI 9.nedēļā pieauga vidēji par 7,8 %.

2007.gada 9.nedēļā monitoringa iekļautajās ambulatorajās iestādēs tika reģistrēti 2018 klīniski apstiprināti gripas gadījumi (8.nedēļā – 1373), 5618 saslimšanas gadījumi ar AAEI (8.nedēļā - 5182) un 200 saslimšanas gadījumi ar pneimonijām (8.nedēļā - 110).

Saskaņā ar stacionāro iestāžu sniegtiem datiem 9.nedēļā tika hospitalizēti 212 ar gripu saslimušie pacienti (8.nedēļā - 200) un 105 slimnieki ar gripas komplikācijām (8.nedēļā – 59).

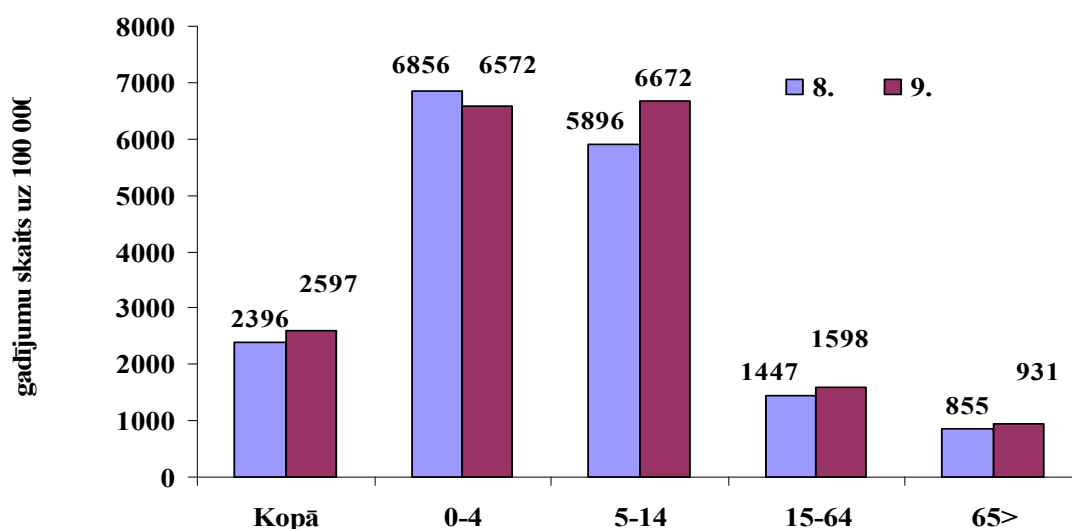
Saslimušie ar gripu hospitalizēti Rīgā - 77, Daugavpilī – 56, Liepājā – 34, Jelgavā -14, Rēzeknē - 9, Gulbenē -8, Tukumā - 5, Valmierā -5, Jēkabpilī -2, Ventspilī -2.

Pacienti ar gripas komplikācijām hospitalizēti Daugavpilī – 28, Ogrē – 27, Jelgavā – 22, Rīgā – 21, Tukumā - 4, Liepājā -3.

Saslimstība ar AAEI un gripu 2007.gada 9.nedēļā salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu

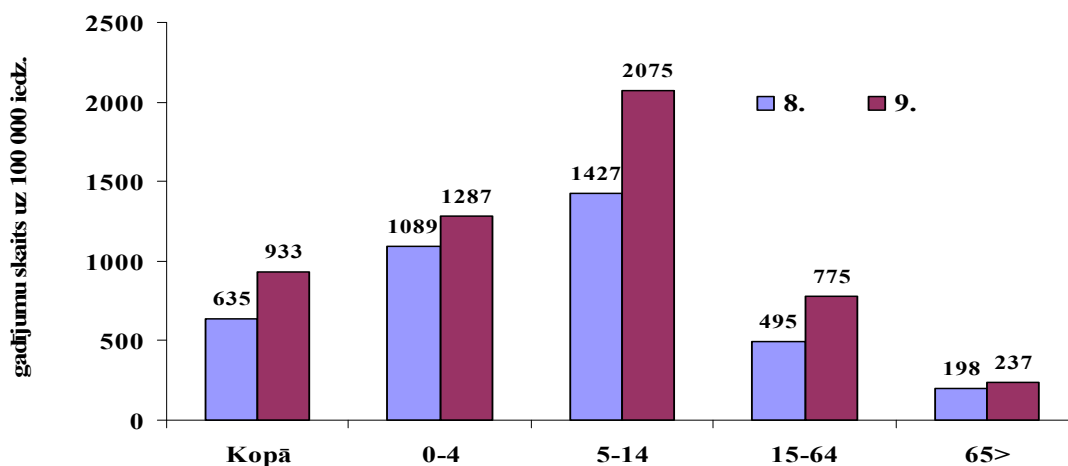
Saslimstība ar AAEI 9.nedēļā salīdzinājumā ar iepriekšējo ir pieaugusi gandrīz visās vecuma grupās, vidēji par 7,8% . Vecuma grupā 0-4 gadi saslimstība ar AAEI samazinājusies par 4,3 %.

Saslimstība ar AAEI atsevišķās vecuma grupās

Saslimstība ar gripu 9.nedēļā pieauga visās vecuma grupās. Visaugstākā saslimstība bija vecuma grupā „5-14” (2075 uz 100 000 iedzīvotājiem), viszemākā – vecumā „>65” (237 uz 100 000 iedzīvotājiem).

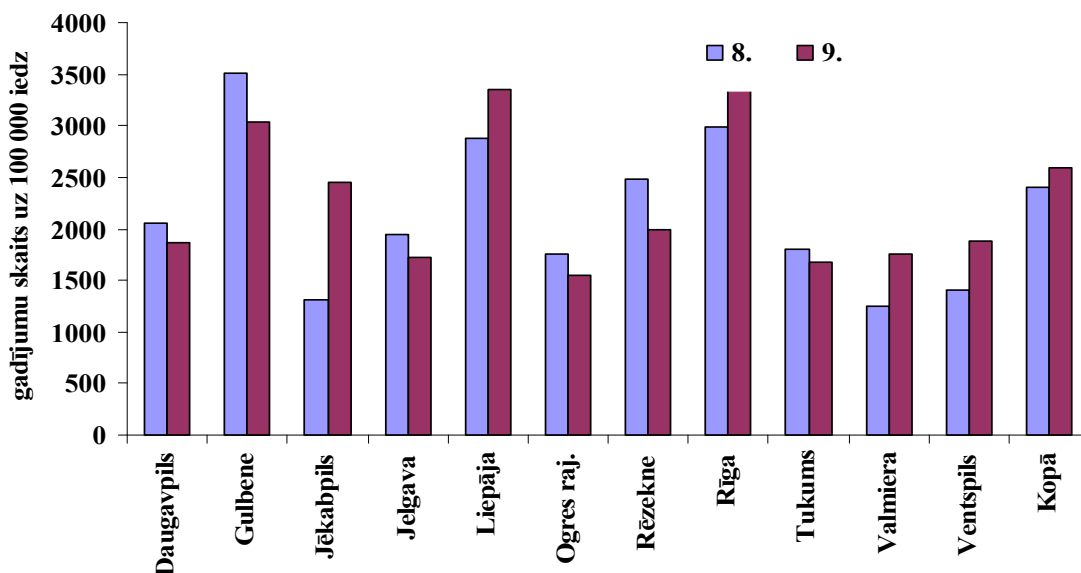
Saslimstība ar gripu atsevišķās vecuma grupās

Saslimstība ar AAEI un gripu dažādās filiāļu apkalpojamās teritorijās

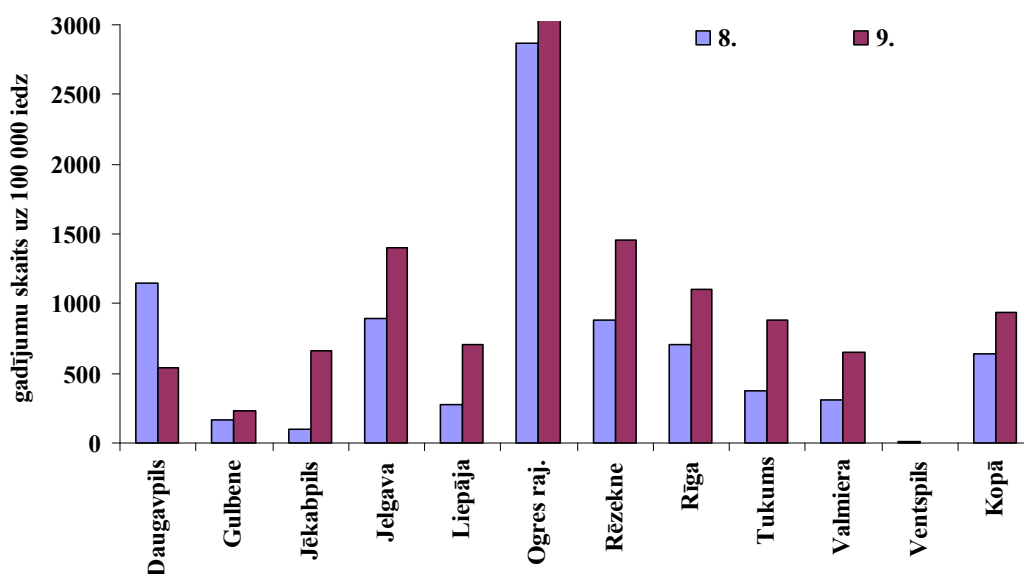
Visaugstākā saslimstība ar AAEI 2007.gada 9.nedēļā tika reģistrēta Rīgā (3476,2) Liepājas filiāles apkalpojamā teritorijā (3346,6) un Gulbenes filiāles monitoringa teritorijās (3039,8 saslimšanas gadījumi uz 100 000 iedzīvotāju).

Saslimstība ar AAEI dažādās filiāļu apkalpojamās teritorijās

Saslimstība ar AAEI 9.nedēļā salīdzinājumā ar 8.nedēļu pieauga vidēji par 7,8%. Vislielākais saslimstības pieaugums bija Valmieras (29,1%) un Ventspils (25,1%) filiāļu apkalpojamās teritorijās. Daugavpils, Rēzeknes, Gulbenes Jēkabpils, Jelgavas filiāles apkalpojamā teritorijā un Ogres rajonā saslimstība ar AAEI samazinājās.

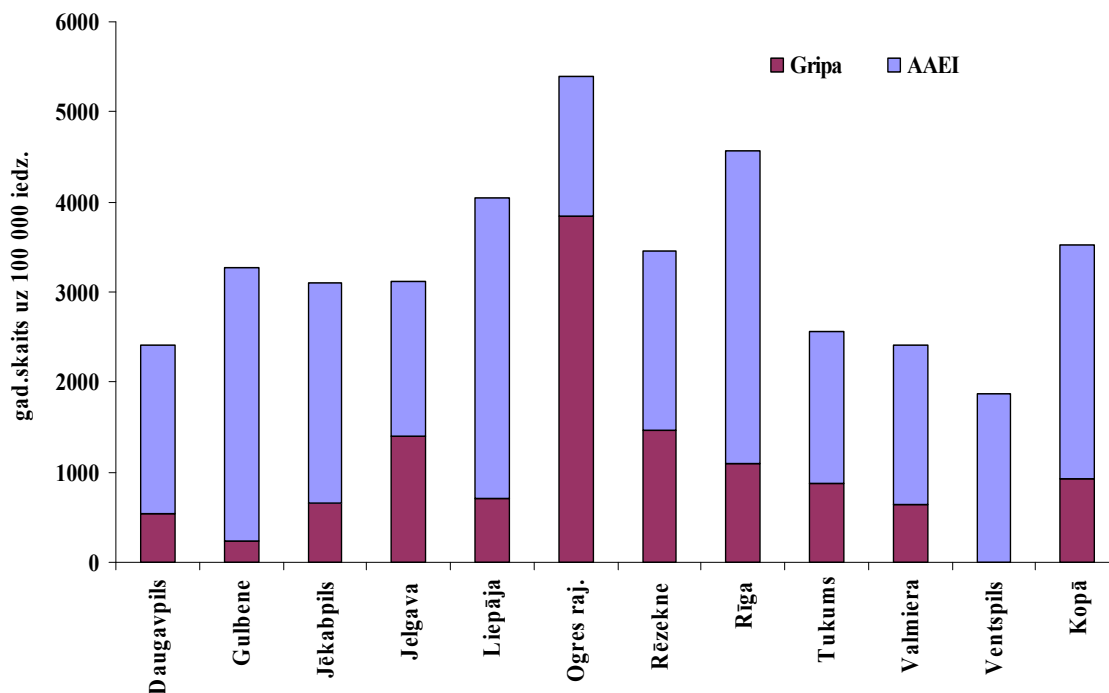
Saslimstība ar gripu dažādās filiāļu apkalpojamās teritorijās

Gripas epidēmiskā intensitāte ir pieaugusi visās monitoringa teritorijās (izņemot Ventspils reģionu). Visaugstākā saslimstība ar gripu reģistrēta Ogres rajonā (3834,4),

Rēzeknes (1460,2), Jelgavas reģionā (1396,6) un Rīgā (1098,1 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem). Vislielākais saslimstības pieaugums salīdzinājumā ar 8.nedēļu reģistrēts Jēkabpils, Liepājas, Tukuma un Valmieras filiāles monitoringa teritorijās. Daugavpils filiāles teritorijā saslimstība ar gripu un citām AAEI samazinājās, attiecīgi par 110,3% un 10,4 %.

Saslimstība ar gripu un AAEI dažādās administratīvajās teritorijās
2007.gada 9.nedēļā

Rīgā, Ogres rajonā un Gulbenes filiāles monitoringa teritorijā saslimstība ar gripu un AAEI bija ievērojami augstāka nekā citās valsts teritorijās un pārsniedz vidējo rādītāju.

Izglītības iestāžu apmeklējums 2007.gada 9.nedēļā

Vispārējās izglītības iestāžu vidējais apmeklējums 9.nedēļā salīdzinājumā ar 8.nedēļu ievērojami pieaudzis - par 23,5%.

Izglītības iestāžu apmeklējums 2006.-2007.gada epidēmiskajā sezonā

Izglītības iestāde	SVA filiāle / nedēļa	Daugavpils	Gulbenes	Jēkabpils	Jelgavas	Liepājas	Ogres	Rēzeknes	Rīgas	Tukuma	Valmieras	Ventspils	Kopā
Vispārējās izglītības iestādes	5.	93,5	90,6	84,6	85,2	93,5	n/d	85,4	84,1	88,8	92,3	88,6	87,9
	6.	73,6	87,7	79,8	60,3	92,8	n/d	74,4	82,2	85,2	89,7	87,2	80,6
	7.	88,0	86,2	79,1	76,6	93,2	81,0	82,6	80,5	85,9	87,9	87,7	84,1
	8.	37,5	57,7	59,9	16,2	91,2	31,1	27,5	68,6	59,1	76,2	86,4	58,1
	9.	86,4	83,2	86,2	82,5	87,3	86,5	84,3	72,6	80,7	88,7	84,0	81,6
Pirmsskolas izglītības iestādes	5.	73,7	83,1	67,0	70,4	83,2	n/d	71,6	65,9	69,9	77,6	69,9	72,3
	6.	52,2	69,5	61,1	57,2	81,8	n/d	50,0	64,0	68,6	65,8	65,3	62,7
	7.	74,2	80,8	67,9	68,3	78,4	62,1	62,0	63,7	66,8	71,3	66,0	69,1
	8.	46,4	47,5	61,9	41,3	76,7	25,9	16,5	56,3	56,3	41,9	63,6	50,4
	9.	61,4	64,3	54,2	62,2	73,9	43,1	63,4	58,9	49,6	71,1	60,6	61,7

Viszemākais vispārējās izglītības iestāžu apmeklējumu rādītājs bija Rīgas monitoringa izglītības iestādēs (72,6%) un visaugstākais - Valmieras filiāles apkalpojamā teritorijā (88,7%).

Pirmsskolas izglītības iestāžu vidējais apmeklējums, salīdzinājumā ar 8.nedēļu, pieaudzis vidēji par 11,3%. Visaugstākais apmeklējumu rādītājs ir Liepājas (73,9%) un viszemākais - Ogres rajona pirmsskolas izglītības iestādēs (43,1%).

Respiratoro vīrusu cirkulācija no 2006.gada 40. līdz 2007.gada 9.nedēļai

Saskaņā ar virusoloģijas izmeklējumu laboratorijas datiem no 2006.gada 40.nedēļas līdz 2007.gada 9.nedēļai izmeklēti 2361 klīniskie paraugi, no tiem 638 (27%) bija pozitīvi.

Izmantojot ekspresmetodes no sezonas sākuma konstatēti: 95 adenovīrusi, 115 respiratori sincitiālie vīrusi, 32 paragripas vīrusi un **396 A gripas vīrusi** (t.sk. pēdējā nedēļā – 185).

SVA virusoloģijas izmeklējumu laboratorijā ar ekspresmetodi noteikto vīrusu skaits pa nedēļām 2006.-2007.gada epidēmiskajā sezonā

Nedēļas	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Kopā no 40. līdz 9.nedēļai
Izmeklēto paraugu skaits, t.sk. pozitīvi:	73	77	75	85	118	140	173	276	387	2361
A gripa		3		3	9	21	43	132	185	396
B gripa										0
Paragripa I	1	1	1		1					9
Paragripa II					1					2
Paragripa III		1			2	5	3	1		21
Respiratori sincitiālais vīruss	4	10	7	6	17	19	9	23	7	115
Adenovīruss	5	8	7	10	2	9	4	4		95
Pozitīvo paraugu skaits	10	23	15	19	32	54	59	160	192	638
Pozitīvo paraugu īpatsvars (%)	13,7	29,9	20	22,4	27,1	38,6	34,1	58	49,6	27
t.sk. gripa %	0	13	0	15,8	28,1	38,9	72,9	82,5	96,4	62,1

Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu, 9.nedēļā vēl vairāk pieaudzis gripas vīrusu pozitīvo paraugu skaits. Gripas vīrusi konstatēti 96,4% no kopējā pozitīvo paraugu skaita.

Antigēnā struktūra noteikta 44 gripas vīrusiem – A/H3N2.

Kopsavilkums

2007.gada 9.nedēļā Latvijā reģistrēta augstas intensitātes gripas izplatība. Pēc teritoriālās izplatības reģistrēta plaša gripas aktivitāte. Saslimstība ar gripu turpināja pieaugt visās filiāļu monitoringa teritorijās, izņemot Daugavpils filiāles teritoriju, kur saslimstība mazinājās. Vidējā saslimstība ar gripu valstī (932,9 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem) 9 reizes pārsniedz epidēmisko sliekšni.

Saslimstība ar gripu palielinājās visās vecuma grupās. Visaugstākā saslimstība reģistrēta bērnu vidū vecuma grupā 5-14 gadi.

Virusoloģijas izmeklējumu laboratorijā monitoringa 9.nedēļā no 192 pozitīviem paraugiem 96,4% noteikti A gripas vīrusi. Latvijā pārsvarā cirkulē A/H3N2 gripas vīruss.

Saskaņā ar monitoringa datiem 2007.gada 9.nedēļā gripas aktivitāte Latvijā pārsniedza pēdējo 7 sezonu laikā reģistrēto maksimālo līmeni (1999.-2000.gada epidēmiskajā sezonā reģistrēti 900 gripas gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem).

Domājams, ka 2007.gada 9.nedēļā ir sasniegts 2006.-2007.gada gripas epidēmijas maksimālais intensitātes līmenis un sākot ar 10.nedēļu gripas aktivitāte varētu mazināties.

Pārskats par gripas vīrusu cirkulāciju Eiropā 2007. gada 8.nedēļā

(Dati iegūti no EISS tīkla mājas lapas - http://www.eiss.org/cgi-files/bulletin_v2.cgi)

Epidemioloģiskā situācija. 2007.gada 8.nedēļā par gripas augstu klīnisku aktivitāti ziņo Lietuva un Norvēģija. Gripas vidējā aktivitāte reģistrēta 21 no 28 Eiropas valstīs. Zema gripas aktivitāte ir 4 valstīs.

Par gripas plašu ģeogrāfisku izplatību ziņo 13 valstis. Par gripas reģionālo izplatību ziņo 4 valstis. Četras valstis ziņo par lokālo, piecas – par sporādisko izplatību un vienā valstī gripa netika reģistrēta.

Vīrusu cirkulācija. Dominē *A(H3N2)* gripas vīruss.

Monitoringa 8.nedēļā no uzraudzības tīklā izmeklētiem 1746 paraugiem 684 (39%) paraugos bija konstatēts gripas vīruss. No tiem 664 (97%) bija *A* gripas vīruss un 20 (3%) - *B* gripas vīruss.

No 2006.gada 40.nedēļas līdz 2007.gada 8.nedēļai noteikti 10 664 gripas vīrusi, no tiem:

- 6432 (60%) ir *A* gripa (tips nav noteikts);
- 3829 (36%) gripa *A(H3)*;
- 217 (2%) - *A(H1)*;
- 186 (2%) *B* gripas vīrusi.

Antigēnā struktūra noteikta 1166 gripas vīrusiem, no tiem:

- 997 - *A/Wisconsin/67/2005 (H3N2)*- līdzīgs vīruss;
- 27 - *A/California/7/2004 (H3)*- līdzīgs vīruss (*A(H3N2)* vīrusa celms);
- 64 - *A/New Caledonia/20/99 (H1N1)*-līdzīgs vīruss;
- 80 - *B/Malaysia/2506/2004*- līdzīgs vīruss;
- 1 - *B/Jiangsu/10/2003*-līdzīgs vīruss (*B/Yamagata/16/88* izcelsmes).

Komentāri: Lielākajā Eiropas daļā ir reģistrēta plaša gripas izplatība. Tomēr Eiropas dienvidu un rietumu daļas valstīs gripas aktivitāte mazinās. Lielākais vairums cirkulējošo vīrusu ir līdzīgi vakcīnas sastāvā iekļautajiem vīrusu celmiem.

Par gripas un akūtu augšējo elpceļu infekciju klīniskiem kritērijiem

Eiropas slimību kontroles un profilakses centrs (ECDC) sadarbībā ar ES dalībvalstu speciālistiem sagatavoja jaunu dokumenta projektu par infekcijas slimību gadījumu definīcijām, ar kuru plānots aizstāt līdz šim spēkā esošo Eiropas Komisijas 2002.gada 19.marta lēmumu „Par gadījumu definīciju ieviešanu ziņošanai par infekcijas slimībām”. Piedāvājam Jūsu uzmanībai projektā esošos klīniskos kritērijus ziņošanai par gripu un citām akūtām augšējo elpceļu infekcijām monitoringa ietvaros:

1. Gripa vai gripai līdzīga slimība (GLS)

- pēkšņs slimības sākums

- prevalē vispārējie simptomi ieskaitot vienu vai vairākus no četriem: 1.-ķermeņa temperatūras paaugstināšanās vai sūdzības par drebuļu sajūtu; 2.-nеспēks; 3.-galvas sāpes; 4.-sāpes muskuļos
- viens vai vairāki no četriem respiratoriem simptomiem: 1.-klepus; 2.-rīkles iekaisums; 3.-apgrūtināta elpošana; 4.-iesnas

2. Akūta augšējo elpceļu infekcija (AAEI)

- pēkšņs slimības sākums
- prevalē respiratorie simptomi ieskaitot vienu vai vairākus no četriem: 1.-klepus; 2.-rīkles iekaisums; 3.-apgrūtināta elpošana; 4.-iesnas;
- pēc klīnicistu uzskata šī ir infekcijas etioloģijas slimība

Kā izplatās gripa?

Akūtās augšējo elpceļu vīrusu infekcijas pārsvarā izplatās no cilvēka uz cilvēku:

- pilienu ceļā no slima cilvēka klepojot un šķaudot;
- tiešā vai netieša kontakta ceļā (piemērām, kad inficēta persona klepo vai šķauda savās rokās un pēc tam sarokojās ar citām personām, vai pieskaras ar nemazgātām rokām dažādiem priekšmetiem).

Vislielākajam riskam pakļautas personas, kuras ir:

- tuvā kontaktā (līdz 1m) ar inficētu personu, kura klepo vai šķauda;
- kontaktā ar priekšmetiem piesārņotiem ar elpceļu sekrētu (piemērām, tie, kas kontaktējas ar priekšmetiem, kurus izmantoja vai pieskārs ar rokām cita inficēta personas, kura pirms tam rokās turēja kabatlakatus/deguna salvetes vai pieskārs savam degunam).

Inkubācijas periods (no kontakta līdz brīdim, kad parādās pirmie simptomi) parasti ir 48-72 stundas, var būt arī no 24 stundām līdz 7 dienām.

Slimnieks var inficēt citas personas uzreiz pēc simptomu parādīšanās un līdz 5 dienām no saslimšanas sākuma (bērni līdz 7 dienām), kad turpina izdalīt vīrusu lielā daudzumā.

Ļoti retos gadījumos infekcija var izplatīties no personas pirms tai parādās pirmie simptomi, tādēļ tiek uzskatīts, ka pirms personai parādās simptomi risks inficēties ir minimāls.

Sakarā ar gripas epidēmijas plašu izplatību visā Latvijas teritorijā ieteicami gripas profilakses pasākumi.

Rekomendācijas individuālai profilaksei gripas epidēmijas laikā

- Pēc iespējas retāk apmeklēt vietas, kur uzturas daudz cilvēku - sabiedriskais transports, teātri, kino, tirgus un citas.
- Vēdināt telpas un mitrināt iekštelpu gaisu.
- Dienas laikā pēc iespējas biežāk mazgāt rokas, īpaši tad, ja ir bijusi saskare ar slimiem cilvēkiem, kā arī pēc sabiedrisko vietu apmeklēšanas.
- Neaizmirst, ka tik pat svarīgi ir bieži skalot kaklu un degunu (kliņģerīšu, kumelišu tēju vai citas zāļu tējas), jo deguna un rīkles gļotāda ir gripas vīrusa ieejas vārti.
- Kabatlakata vietā izmantot vienreizlietojamās salvetes, pēc lietošanas tās izmest un nomazgāt rokas (pēc deguna šņaukšanas, šķaudīšanas vai klepus).
- Lietot vitamīnus.

- Uzturā lietot produktus, kas satur fitoncīdus un C vitamīnu un palīdz organismam cīnīties ar vīrusiem un saglabāt veselību (svaigus vai skābētus kāpostus, lociņus, saldus piparus, kivi, mežrozīšu augļus, apelsīnus, greipfrūtus, citronus, dzērvenes).
- Lietot uzturā skābpiena produktus, jo tie satur mikroorganismus, kas stimulē imūno sistēmu.
- Brīnišķīgs līdzeklis ir ķiploks- tam piemīt baktericīdas un imūnstimulējošas īpašības.
- Dzert daudz šķidruma (zāļu tējas, augļu sulas, minerālūdeni).
- Daudz laika pavadīt atpūšoties svaigā gaisā, ģērbties piemēroti laika apstākļiem un atpūtas veidam.
- Katru dienu vingrot un saglabāt labu garastāvokli.
- Aprūpējot mājās gripas slimnieku lietot masku.
- Ja parādās saslimšanas simptomi, izsaukt ārstu mājas vizītē.

Profilakses pasākumi izglītības iestādēm

- Stingri ievērot ikdienas personīgās higiēnas prasību, rokas mazgāt vairākas reizes dienā, īpaši ja ir iesnas vai klepus.
- Kabatlakata vietā izmantot vienreizlietojamās papīra salvetes.
- Saslimušo skolēnu izolēt (mājās).
- Nodrošināt vienreizlietojamās glāzes dzeramā ūdens lietošanai.
- Nodrošināt šķidrās ziepes, vienreizlietojamās dvieļus.
- Vēdināt telpas, rūpīgi mazgāt un tīrīt tās izmantojot sadzīves mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļus, pievēršot uzmanību koplietošanas priekšmetiem.
- Ierobežot masveida pasākumu organizēšanu.

Papildus pasākumi pirmsskolas izglītības iestādēm

- Veikt bērnu apskati no rīta pirms pieņemšanas grupā.
- Nepieņemt slimus bērnus, nekavējoties izolēt saslimušos bērnus.
- Izmantot tikai viegli mazgājamas rotaļlietas, mīkstās rotaļlietas apstrādāt ar UV lampām.
- Rūpīgi mazgāt un tīrīt telpas (izmantojot sadzīves mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļus), pievēršot uzmanību koplietošanas priekšmetiem, traukiem, rotaļlietām, durvju rokturiem, ūdensvadu krāniem.
- Vēdināt un mitrināt gaisu telpās.
- Bērnu pastaigu laikā, ja iespējams, veikt telpu apstarošanu ar UV lampām.
- Informēt vecākus par saslimšanu un par veicamajiem profilakses pasākumiem.

Materiālu sagatavoja: SVA Infekcijas slimību epidemioloģiskās uzraudzības daļas epidemioloģe R.Nikiforova, Virusoloģijas izmeklējumu laboratorijas virusoloģijas uzraudzības sektora vadītāja N.Zamjatina.

Materiāls ir pieejams v/a "SVA" Interneta mājas lapā: www.sva.lv.

2006.-2007.gada gripas un AAEI monitoringa 9.nedēļā datus sniedza:

- 135 primārās veselības aprūpes ārsti (reģistrēto pacientu skaits 216315)
- 24 stacionārās ārstniecības iestādes
- 69 vispārējās izglītības iestādes
- 61 pirmsskolas izglītības iestāde
- SVA virusoloģijas izmeklējumu laboratorija

Pateicamies visiem monitoringa dalībniekiem par savlaicīgi un precīzi sniegtu informāciju!

